

TIDNING FÖR SVENSKARNA I ESTLAND

ÅTTONDE
ÅRG.

№ 43/44

Prenumerationspris:

Helt år Emk. 200:—
Halvt „ „ 125:—

I utlandet:

Helt år Emk. 350:—
Halvt „ „ 200:—

UTKOMMER
ALLA ONSDAGAR

Redaktion:

Svenska Folkförbundet
Ansv. red.: M. Westerblom
Reval, Riddaregatan 3.

Annonspreis
enligt överenskom-
melse.

För längre annonse-
ring beviljas rabatt.

16 dec.

1925

VÅR- OCH SOMMARDAGAR PÅ BIRKAS.

Med sol och vår födes liv och verksamhet! — Detta får ej tydas så, som vore vintern en vilotid för en ungdomsskola. De, som provat arbetet där, veta, att det är tvärtom en arbetsfylld tid. Men den moderna vetenskapen lär ju, att människor och djur under vintern äro beroende av och förbruka ett under sommaren ansamlat vitaminförråd, och att den kritiska punkten inträffar, då detta vid vårgryningen tar slut. Just då, när behovet är störst, kommer solen med nytt livsexer. Och livet slocknar ej. Våren är och ger livsförnyelse. Även om den stapplande gubben, vars själ kylts av höstdis och vinterköld, ej kan känna sig ung som förr, så ser han sig dock leva upp i den lätta gången och den värliga, hoppfulla blicken hos en son eller sonson. Plantan där ute på fältet mognar, vissnar, men dör ej. Fröet med en fond av livskraft lever och ger, då vår och värme kommer, nya plantor. —

Detta och mera annat föll mig i tankarna, då våra duktiga pojkar fram i april började bli allt blekare och smalare om kinderna. Och ett par av flickorna voro

nästan värre därän, trots att de voro röda som mogna smultron samt fylliga och breda som bädarna i ett bättre engelskt boardinghouse, då de kommo till skolan. — Nå, vi skaffade hem 3 liter fisklevertran, och det blev tydligen vitaminer nog, ty hull och liv blomstrade åter på ett rent av underbart sätt. — Tag vara på receptet! —

Ja, sen kom solen, och det behövdes ingen fisklevertran mer. Möjligen skulle behövts ett medel mot hemlängtan, ty den födes också stark av vårsolen. Och hur än våra pojkar och flickor arbetade, så kunde de dock inte förkväva eller dölja sin längtan till den grå stugan med de små tegarna därhemma, en längtan, som växte med majdagarnas grönska och blomsterfärging. Vinterkursen är 25 veckor utom jul- och påskferier, och en god del av maj månad måste tas till hjälp för att fullborda den. Många besök i hemmet hade eleverna ej haft tillfälle till. Vintern var svår genom sin blidhet. Svenskön Ormsö var under månader nästan helt isolerad från fastlandet och från grannen Nuckö. Isen varken bar eller brast. Och för oss på Nuckö var det svårt att få det nödvändigaste från Hapsal,

vår stad, post-, järnvägsstation och allt i allom, där även den närmaste butiken finnes. Föreställ er, go' vänner, nöjet att springa på gungande och knakande is över en havsfjord, 3 km. bred, medan vattnet stiger till knäna, och man befarar att sjunka, om man stannar ett ögonblick, eller: att sitta instängd i ismassor i en liten roddbåt flera timmar en vinternatt, medan en råkall västanvind bringar lemmarna att stelna och isen att packa sig allt hårdare kring den hjälplösa farkosten. — Nå, sådant hör till skärgårds- och öfolkets liv. Men så svårt som senaste vintern hade det inte varit på länge.

Våra 24 skolungdomar släpptes slutligen. De sista dagarna härskade vemodet. Nu önskade alla, att kursen skulle varat mycket längre. Ty vi hade alla blivit goda vänner, lärare och elever och dessa inbördes. Med arbetet hade följt så oändligt mycket glädje. Så är det alltid på en folkhög- eller lantmannaskola. Ljus och värme, som där vila över arbete och lek, de meddela sig till alla, och det blir ljust och därav. Allt blir ljust och glatt.

Sången och leken — ja, de förtjände sitt eget kapitel. Ni kan inte ana hur mycket och hur kraf-

tigt det sjunges, och hur livligt det lekes härute på Birkas. Vål betyder det mycket, att eleverna äro unga 16—19 år i regel, och att skolans rektor, P. Söderbäck, är sångare och sångvän, men det beror även därpå, att ungdomen här kan sjunga och leka av hjärtat och känna glädje därvid. De äro inte bortskämda eller blaserade. Här finnes inte biografier i var by, inte dansbanor heller. Fickorna plågas ock föga av tankar på hattar och cyklar. Men här finnes i allmänhet en sund, öppen glättighet, som blir sinnet kär. Stundom, såsom för Ormsöborna, döljes livsglädjen av en långt gående blyghet och tillbakadragenhet, som det tager tid att bryta igenom. — Goda, ljusst seende och med varmt hjärta kännande voro de alla, fast förmågan av studie- och tankearbete ej alltid var för handen i önskad grad!

Efter vinterkursen följde snart en ny kurs: för folkskollärare och — lärarinnor. Det finns ett 30-tal sådana, som undervisa på svenska språket i Estlands kusttrakter. De flesta äro Estlands-svenskar, som studerat dels vid svenska och finländska och dels vid estniska seminarier. Men blott en del av dem ha genomgått fullständig seminariekurs. Då och då bjudes kompletteringskurser, och detta var en sådan, bekostad av estniska staten. Det blev 3 angenäma veckor, under vilka vi hade den svenska lärarekåren som gäster. Och det var nästan än mera lek nu än under vinterkursen. Sällan har jag sett vuxna personer leka så friskt och glatt som dessa unga lärare och lärarinnor. Och ändå var det mest s. k. barnlekar, bollspel m. m.

Estlands svenska folkhögskola.

Rektor P. Söderbäck

Agronom E. Adalberth

Många och glada överraskningar ha bjudits oss av gästande Sverige- och Finland-svenskar. Jag

hade inte kunnat tro, att så många skulle hitta vägen ut till oss. Kronan på det hela blev professor Vilhelm Lundströms besök den 16 och 17 juni. Alla veta ju, att prof. L. är stiftare och mångårig ledare av Riksföreningen för svenskhetens bevarande i utlandet. Men högst få torde veta, att det var på resa ute hos svenskarna på

Nuckö i Estland, som prof. Lundström för 33 år sedan först såg och utformade detta sitt ideella livsmål. När han på Birkas folkhögskola skildrade detta, talade om hur han som ung student rörts till gråt och hänryckning över att finna härute under främmande herravälde en svensk stam, som under kanske ett årtusende bibehållit sitt språk och sin svenskhet, medan ofta svenskar i andra länder redan efter någon generation förlorat det mesta eller allt av sin svenskhet — då kände nog mången både stolthet och ödmjuk tacksamhet över att vara svensk. Jag såg gamla gubbar och gummor fälla tårar.

Det var högtidsmättade, stora dagar. Var och en, som en tid vistas i främmande land — var det sedan ensam bland främlingar eller inom en krets av stamförvanter — han känner värdet av svenskhetsarbetet i utlandet på annat sätt än den, som bor inom landets hägn. Och särskilt starkt skulle vi känna vikten av detta svenskhetsarbete, då vi hade dess trosstarke ledare inom vår krets, densamme som under de första, svåra åren skaffat Birkaskolan existensmöjligheter.

Om jordbruket och jordbruksarbetet hinner jag inte tala denna gång. Mycket är även härvidlag annorlunda än i Sverige. Så t. ex. börjar arbetet under somma-

ren kl. 5 på morgonen och slutar kl. 8 på kvällen (11½ timmar efter frånräknande av frukost- och middagsrast); hos bönderna är arbetstiden än längre. Maskinerna spela här inte så stor roll, händernas arbete mera. Och dock är nästan hela Estland slätt och platt som en pannkaka. — Med bekymmer och sorg måste man jämt se och tänka på två saker: vattnet, som bonden ej kan bli av med från åkern och ången, samt gödseln, som tornar upp sig i hans mörka ladugård och som utrensas högst en gång om året. Djupstallssystemet är överallt vanligt. Många reformer och förbättringar behövas på jordbrukets område, men de måste tagas stegvis. Och det går märkbart framåt. Av Estlands 1.200.000 invånare äro cirka 75 proc. sosselsatta vid jordbruket, en jordbruksbefolkning utmärkt genom arbetsamhet och enkla vanor. Och de 8.000 Estlands-svenskarna tillhöra det anspråkslösaste och arbetsammaste bondefolket.

E. Adalberth.

En vinterresa till Nargö.

“Det ges sällan något ont, som icke har något gott med sig,” säger ett gammalt ordstäv, som i viss mån kan tillämpas på Nargö. Ingen därute av våra svenskar har anledning att fröjda sig över fästningen, men den tack vare fästningen regelbundet kommande och gående ångbåten är till verkligt gagn. Utan den vore trafiken så här års, åtminstone tidtals, stängd. Och nu var det tack vare ryssarnas forna “Kompass” som undertecknad i lördags kunde företaga en rätt länge planerad tur ut till ön.

Det är alltid roligt och uppmuntrande att komma till Nargö. Det är en verklig fröjd att fastslå med vilken omsorg och uppriktig glädje prästen alltid mottages där. Man känner sig alltid hemma på Nargö. Och den gången fick

jag flera dagar taga gästfriheten i anspråk. — På Nargö finns en lilleputtjärnväg, som förmedlar trafiken mellan hamnen och fästningen. Med denna kan man få gratisskjuts till “bakbyn”, där jag denna gång till en början fick tak över huvudet. Men på kvällen bar det i väg till skolhuset, där föredrag hölls över ämnet “Psalmboken hemm hos dig”. Skolhuset var som alltid fyllt till sista plats av en andäktig menighet, vilket var fallet även följande dag. — På söndagens morgon hölls högmässa och på eftermiddagen fick jag tillfälle att hålla föredrag om “Svenska minnen och svenskmannatro”. — I samband med detta föredrag hölls sammanträde för att bilda en lokalavdelning av S. O. V.

I själva varket är det nog på tiden att svenskarna på Nargö samla sig till värn för sin svenskhet. Esterna på ön ha redan gjort ett allvarligt försök att få lika bestämmanderätt som svenskarna till den helt och hållet på svensk och privat väg tillkomna skolan. Man ville klyva skolsalen i två hälfter för att få en estnisk skolsal bredvid den svenska, ett förslag som även ur lokal synpunkt måste betecknas såsom synnerligen bakvänt. Man kan verkligen stundom förvåna sig över folkskoleinspektörers funderingar. Nå, denna gång avstyrdes faran genom lärarens, Herr Vesterbloms, påpasslighet. Han gjorde genast och med lyckligt resultat gällande att skolan ej var kommunal utan privat egendom. Och nu har den offentligt överlämnats till S. O. V. — Emellertid hålles nu på eftermiddagarna estnisk skola. Och denna anordning är utan tvivel den lyckligaste, synnerligast som de estniska barnen nu ha sin egen lärarekraft.

Denna, en från seminariet nyss utsläppt lärarinna, har tvingat fram nargöbornas energi på sångens område, ehuru ej alldeles i den riktning hon tänkt sig. Hon

har velat bilda en sångförening på ön, men då hon ej kan ett ord svenska och själv skulle leda den planerade kören, kan man tänka sig det trevliga resultatet.

Det era med det andra gjorde, att behjärtade män i söndags satte sina krafter i rörelse. Och så fingo vi en lokalavdelning av S. O. V. med trettioen medlemmar, styrelse och revisorer klappad och klar, och därtill startades en sångkör med över femton medlemmar. Styrelsen i Nargö bildnings- eller kulturförening, som den ock skulle kunna kallas, fick följande sammansättning: Ordf. Herr Axel Markus, vice ordf. Herr Harald Holm, sekr. Läraren Hans Vesterblom, kassör Herr Vallentin Kyhn samt utan särskild funktion Herr Ludvig Ambrosen och Fruarna Klara Kyhn och Justina Markus. — Till ledare av sångföreningen utsågs Herr Vesterblom.

Vi hunno också med ännu en sak, innan vi skildes åt och dagen var all. Det var väljandet av en föreläsare. Det har varit ett brännande spörsmål i flera års tid. Trots ivriga ansträngningar har ingen lämplig och på samma gång villig man kunnat uppbringas. Nu har gamle Johannes Ambrosen efter rätt mycken tvekan åtagit sig saken, och det är min bestämda övertygelse, att denna fråga nu lösts i en lycklig stund. En värdigare och allvarsammare man att bära fram Guds ord få vi leta efter.

Ja, nu återstår det just ej mera att berätta denna gång. Jag har bara att till mina kära församlingsbor på Nargö frambära en den allra hjärtligaste lyckönskan till de nya företagen. Måtte nu envar göra sitt allra bästa, så att allt går i lös. Och måtte svenska språket såsom vardags- och högtidsspråk granneligen omhuldats i alla svenska hem. Då skall det åter en gång bliva en lust att leva på Nargö.

Reval den 8. december 1925.

Erik Petzäll.

Lucia-fest i Reval.

Söndagen den 13 december samlades Revals svenskar vid 5-tiden på eftermiddagen till Riddaregatan 9, dit svenska skolan numer är förlagd. Under medverkan och ledning av lärarinnan, fröken Berg från Sverige, skulle nämligen en Lucia-fest äga rum därstädes. En talrik menighet — bortåt hundra personer — hade infunnit sig, ty Lucia-firandet är något, som revals- och estlands-svenskarna i allmänhet icke förstå sig på. Det var därför en nyhet för oss och alla ville naturligtvis vara med. Ingen behövde heller ångra att han kom, ty den lilla tillställningen var en av de mest lyckade fester revals-svenskarna nånsin haft. Vi hade Lucia-brud med kaffebjudning precis som i Sverige. Fröken Berg deklamerade, fru Klanman och fröken Berg sjöngo, i angränsande rum hade anordnats ett litet lotteri, som isynnerhet roade barn och ungdom och gick över förväntan bra. Inkomsten, som går till svenska skolan i Reval, var icke heller så liten. Och så lektes med liv och lust, och både äldre och yngre barn tyckte att det var roligt. — Några dagar före den 13 december såg det ju något mörkt ut och själva fest-arrangörerna voro missmodiga, ty Svenska Klubben i Reval hade samtidigt anordnat en Lucia-fest i "Schwarzhäupter", vilket då icke var bekant, då man kom med idén om och utlyste Lucia-fest på Riddaregatan 9. Med rätta tyckte man, att den lilla svenska församlingen mycket väl hade kunnat fira åtminstone Lucia gemensamt eller ock genom samråd försökt ordna saken så, att de två grupperna av svenskar icke behövt fira sina fester precis samma tid på dagen. Men allt sådant glömdes sedan under kvällens lopp. — Det vällyckade samkvämet avslutades med unisont sjungna "Du gamla, du fria."

Tack, fröken Berg och alla andra, som medverkat!

Rågöarne.

Brev däri från.

Sommaren är tillända, hösten nalkas sitt slut och snart så sjunger vi åter: „Det gamla år framgånget är, nytt kommer nu i stället här. . .“

Varje år, varje framskridande dag medför något nytt med sig och lycklig den som förstår använda tiden rätt. Vi öbor, som bilda eget litet isolerat samhälle, rulla långsamt fram på civilisationens stråt, men hålla envist det vi vunnit.

Med förnöjsamhet kan vi blicka tillbaka på det år, som nu nalkas sitt slut. Kort efter sitt första inträde överraskade det oss med en riklig fiskfångst, sådan man aldrig förr skådat på denna tid om året och sedan så blev vintern så blid att det knappt kunde bli tal om någon vinter.

Våren kom tidigt och sommaren blev varm och regnrik.

Gräsväxten på äng och betesmark blev utomordentligt god. Åkerväxterna gävo ock rikligt med halm, men avkastningen i säd blev mindre än förra årets. Potatisskörden var god.

Den förbättrade ekonomiska ställningen har bidragit till att även offervilligheten blivit större så att vi med lätthet kunnat få ihop över 100,000 mark för kapell- och skolhusreparation. Tager man i betraktande, att Rågöarnas folkmängd ej uppgår till fullt 400 personer, blir denna summa ej så värst ringa.

Från och med första juli har vi regelbunden postförbindelse med Baltischport, dit vi utsänder motorbåt 3 gånger i veckan. Båten medför även passagerare.

Den 10 september öppnades på Lilla Rågö postagentur.

Vår folkskola har i år 27 elever delade på 4 klasser med en lärare för alla fyra.

Skolstyrelsen i Reval har lovat avlöna två lärare när barnantalet vid skolan överstiger 30, men vi lyckades ej få det erforderliga barnantalet. Får vi uppleva ett annat år tänker vi öppna 5 klasser.

Vad som gör vår skolfråga svårlöst är att vårt skolområde omfattar två öar, vilka äro åtskilda genom ett något mer är 2 kilometer brett sund, vilket gör det mödosamt för barn från andra ön att besöka den.

Önskvärt vore få en skola för vardera ön, men barnantalet är för litet och börjar vi splittra och får sedan ej 15 barn för varje skola kunna följderna bliva ödesdigra, ty skolor där barnantalet understiger 15 stängas av staten.

J. Pöhl.

Vormsö.

Till förmån för de fattigas julglädje och kyrkoorgelfonden hade Vormsö S:t Olai församling anordnat försäljning i församlingssalen den fjärde december. Auktionen började klockan 4 e. m. och räckte till kl. 12 på natten. Så gott som alla byar på ön hade lämnat varjehanda bidrag, både lantmannas produkter och diverse trä saker, det senare mest från de yngre männen. Även sykkretsen hade en mängd vackra handarbeten. Och allt rönt god åtgång. De besökande voro flera, än lokalerna bekvämt kunde rymma, och till deras förplägnad serverades te och vetebröd samt väfflor.

Inkomsten vid försäljningen steg till 49.060 mark, en icke liten summa för våra förhållanden. Därav inbringade sykkretsens arbeten ej mindre än 19.235 mark, serveringen 5.080 mark och de övriga skänkta sakerna tillsammans med en del köpta böcker och tavlor 24.745 mark. Emellertid stego utgifterna för inköpta varor till 5.470 mark, vadan nettobehållningen blev 43.590 mark. — Dessa medel ha efter ungefär 20 procents avdrag från inkomsten av sykret-

I herdarnas spår.

Kom låtom oss skynda till stallet
och följa i herdarnas spår!
Med ljus över Betlehems krubba
hans stjärna på himmelen står.
Tre konungar se vi knäböja,
guld, rökelse, myrrha de höja,
ty född är oss Frälsaren Krist.

Ej kostliga skatter vi bringa
och mycket av världen förstå,
han dock våra hjärtan vill äga,
fast vi äro arma och små.
Vi komma från väster och öster
och sjunga med jublande röster,
att född är oss Frälsaren Krist.

I syskon, som ingenting förde
av änglarnas heliga sång,
som lämnats i hedendoms mörker,
till eder skall komma en gång
det budskap, som löste vår tunga.
Då skola tillsammans vi sjunga,
att född är oss Frälsaren Krist.

Kom låt oss skynda till stallet
och följa i herdarnas spår!
Med ljus över Betlehems krubba
hans stjärna på himmelen står.
Tillbedjande må vi knäböja
och hjärtat till lousånge höja,
ty född är oss Frälsaren Krist.

Paul Nilsson.

sens arbeten, vilket går till församlingens orgelfond, redan till största delen utdelats till öns gamla fattiga personer. Dessutom hade skänkts ej så litet smör, kött, fisk och gryn, vilket likalades fördelats. Vad som återstår av inkomna medel har delvis anslagits till materialköp åt sykretsen och delvis fonderats för kommande behov. Auktionsmedlen förvaltas av församlingens kyrkoråd, vars ledamöter var och en i sin by insamlat gåvorna. En varmt tack till alla goda givare, alla medhjälpare och de duktiga köparna!

John Klasson.

Korkis.

Från Korkis meddelas i brev till undertecknad, att prosten E. Petzäll och agronom Adalberth hade besökt Korkis den 8 november. Samma dag hade prosten Petzäll hållit svensk predikan i skolhuset, och agronom Adalberth hade hållit föredrag om vår tids skolor; svenska sånger hade sjungits.

En gång förr har prosten Petzäll besökt Korkis och predikat där. Det var sommaren 1924.

Genom privatbrev har undertecknad vidare fått veta, att Korkis under augusti månad har besökts av kapten P. O. Carlander, ledamot i Riksföreningens överstyrelse, Göteborg, samt svenska folksekreteraren N. Blees, Reval.

Som bekant finns i byn även ett litet svenskt bibliotek. Dess historia är i korthet följande. — När undertecknad våren 1924 reste hem från Finland till sommarferierna, fick jag medtaga från f. d. lärarinnan V. Hedström i Nykarleby ett paket med böcker. Denna lilla boksamling ökades ytterligare i Reval med böcker, insamlade genom Riksföreningen. Tillsammans blev det då c:a 60 böcker.

I samband härmed må nämnas, att det lilla biblioteket förvaltar även en svensk bibel på vars första blad står skrivet: Gåva av Sverges Årkebiskop N. Söderblom genom rektor G. Danell. Korkis, den 20 juli 1922. Det är en av dessa 16 biblar, som sommaren 1922 överlämnades av rektor G. Danell till undertecknad att fördelas mellan svenskarna i Kor-

kis och Wichterpal. Vi äro tack samma över gåvan och minnet.

Vidare har tills dato bidrag lämnats till biblioteket av läraren Joel Nyman, prosten E. Petzäll och herr Alex. Kellman. Boksamlingen utgör 160 exemplar. Undertecknad vågar hoppas, att vänner till svenskt bildningsarbete vilja ihågkomma då och då detta lilla bibliotek med småa bokpaket. Adressen är: per Wasalem, Korkis, herr A. Kellman.

Riksföreningens lokalavdelning i Malmö har prenumererat för Korkis på Sydsvenska Dagbladet Snällposten samt på tidskrifterna Tappan och Svenskt Land. På Kustbon och Allsvensk Samling ha vi själva prenumererat.

Nykarleby i december.

A. Sg.

Från utkiken

Riksdagsvalen stå igen för dörren. Då blir frågan den: skall vi svenskar gå med egen lista eller skall vi börja köpslå med andra partier, sälja oss åt den mestbjudande.

“Stackars den, som är liten,” står det någonstans. Satsen har sin

Kustbon

utkommer även 1926

tryckt på bättre papper och med en del små förbättringar. Det gör att vi något måste höja på priset. Men då tidningen — därigenom kommer att bli intressantare, så torde den lilla prisskillnaden icke avskräcka någon, utan hoppas vi, att alla läsare förnya prenumerationen. Nr. 1 skickas till alla gamla prenumeranter.

Red.

till-lämpning på oss Estlands-svenskar. Hur vi än vänder och vrider på våra möjligheter, blir slutresultatet detsamma: vi är för lite, ohjälpligt lite. Även om de våra mangrant infunne sig till valurnorna och som en man röstade på den svenska listan, skulle vi ändå icke med egna röster få in en man. Men vi svenskar sitter inne med sympatier hos utomstående och med deras goda bistånd så kanske. Sista gången var det på vippen att vår man åkt in bland de hundra "lyckliga." Det var ett i högsta grad ärofullt nederlag då

Hur som helst behöver frågan ventileras, diskuteras och det även i vår nations största tidning "Kustbon." Låt även de djupa ledens röster göra sig hörda, innan "generalerna" i Reval blåsa till strid. Korta och sakliga inlägg från de olika orterna! Skäl för och emot egna listan eller den blandade! Eller skulle inte ett överläggande sammanträde sammankallas, t. ex. i Hapsal eller å Birkas? Under julferierna??

Det är ej långt kvar till valstriderna. Vad som bör göras, bör därför göras snart. "Skrikenter!" Vässa pennorna! Gnid geniknölarna! Leve skrivklådan åtminstone i en så viktig fråga!

Farbror Svenske.

Ormsö.

(Försenat).

Gustaf-Adolfdagen firades även i år härute på övligt sätt med ett i allo lyckat samkväm, denna gång i församlingssalen å prästgården. Programmet upptog hela 18 n:r med både unison-och körsång, föredrag av kyrkoherde John Klasson samt diverse uppläsningar. Stämningen nådde sin höjdpunkt vid avsjungandet av Stenhammars Sverige samt Ormsöbornas "egen" sång: Här är den bygden, som fäderna röjde etc. Kyrkoherde Klassons medryckande föredrag över ämnet

Stora minnen, stora förpliktelser, stora förhoppningar, gav den bästa behållning och mycket att tänka på. Från prof. Vilh. Lundström hade anlant följande hälsning.

"Till den allsvenska dagen, d. 6 november, då alla av svensk stam med hjärtan och tankar skola mötas i samfällid stamkänsla och släktkärlek, sändas alla goda svenskar på Ormsö en varm svensk hälsning." —

Den rymliga salen rymde ej alla fästdeltagarne, så att somliga fingo hålla till i rummet bredvid. —

Gåvor.

Konsul E. Gahlnbäck har även i år ihågkommit våra svenska skolor och småttingar med julgåvor: socker, risgryn och ärter, till julen. Konsul Gahlnbäck hälsar skolbarnen och önskar dem "God Jul".

Av Konsul E. Gahlnbäck har ytterligare erhållits 3.000 mark för fattiga.

Ingeniör Hartman, härstädes, har för de svenska barnens julfest skänkt 2.000 mark.

Kapten C. A. Wulff, Stokholm, har ytterligare sänt en liten låda jultidningar för svenskarne i Estland.

Av onämnd har för svenska skolans julfest erhållits 1.000 mark.

För dessa kärkomna gåvor fram bäres här ett varmt tack till de goda givarna.

En historisk dag för Estland.

Landets första est-språkiga folkhögskola öppnad.

Söndagen den 6 december öppnades under stora högtidligheter esternas första folkhögskola i Kunda i Virland. Invigningen förrättades av biskop J. Kukk. Förutom honom voro närvarande och höllo tal bildningsministern, professor H. B. Rahamägi, mag. Mikander från Finland, skolråd från bildningsministeriet och flera andra

skolmän förutom publiken. En massa med hälsningar och telegram — även från Finland och Sverige — visa hur uppskattad denna nya skapelse är för Estland. Vår svenskspråkiga och Estlands första folkhögskola Birkas sände också sin lyckönskan.

Det är glädjande, att Estland i detta fall börjar följa Skandinavien och Finlands exempel, och lantbefolkningens egen folkhögskola, som hittills varit en okänd skoltyp här, har sin stora mission att fylla i Estland. Det har även därigenom kommit Finland och Sverige närmare. Med rätta skriver "Vaba Maa" med anledning härav, att "Finska viken blivit smalare."

DEN GÅNGNA VECKAN.

Inrikes.

Sedan sist har det varit regeringskris här i landet. Ministären Jaakson avgick redan i slutet av november. Efter det herr Tamm ur liberalernas led gjort ett misslyckat försök att bilda ny regering gav talmannen, A. Rei, agrarpartisten J. Teemant i uppdrag att bilda regering. J. Teemant har också lyckats övervinna svårigheterna och bildat följande kabinett: riksäldste J. Teemant (agrar), krigsminister J. Soots

(agrar), inrikesminister K. Einbund (agrar), kommunikationsminister O. Amberg (kristl. folkp.), bildningsminister J. Lattik (kristl. folkp.), utrikesminister A. Piip (arbetarp.), socialminister Chr. Kaarna (arbetarp.), justitieminister T. Kalbus (arbetarp.), finansminister L. Sepp (neutral) och jordbruksminister H. Laretei (demob. krigarnas parti). Handelsministerposten är ännu vakant.

Antalet familjer och personer, som anmält sig vilja resa till Brasilien, växer dag från dag. Men då emigranterna gå ett okänt öde till mötes i Brasilien och deras ställning där är den mest bedrövliga, enligt vad hemkomna berättat — ty de lockas dit av agenter, som dölja de svårigheter, som möta i Brasilien — så har inrikesministern nu förbjudit att utfärda pass att emigranter, som ämna sig till Brasilien, utom vid trängande behov.

Utlandet.

För världsfredens tryggnad borde Ryssland och U. S. A. komma med i Folkförbundet.

Man har kommit på det klara med i Genève, att det är svårt att utan Rysslands och U. S. A.'s medverkan arbeta för vidare avrustning. Folkförbundsrådet är samlat för slutuppgörelse i Balkankonflikten. Rådet vill genom ett raskt ingripande försona de stridande, Grekland och Bulgarien. Den kommission, som där haft avrustningsfrågan om hand, har kommit till den slutsatsen, att det utan Ryssland och U. S. A. är lönlöst att arbeta för vidare avrustning.

Det har varit och är regeringskriser i flera länder: bl. a. Tyskland, våra grannländer Finland och Lettland. Finlands regering avgick, emedan riksdagen icke biföll det belopp, regeringen begärde för flottbygget. — I Tyskland har demokraten Koch fått i uppdrag att bilda ny

God Jul

tillönskas "Kustbons"

alla vänner och gynnare i in- och utlandet!

Redaktionen.

regering. Kriserna i dessa länder äro icke avvecklade än.

Den 6 dec firade Finland sin 8: de självständighetsdag. Minnet högtidlighölls med parad och festgudstjänster. På dagen var Helsingfors flaggprydd och på kvällen rikt illuminerad.

Den 8 december fyllde Finlands store tondiktare, professor Jean Sibelius, 60 år. Han blev föremål för en ovanlig hyllning både från när och fjärran.

Svenska kryssaren Fylgia har besökt Odessa. En bankett gavs på tisdagen till svenska marinens ära. Gästerna hälsades av representanter för Svartahavsflottan, röda armen, folkkommisariatet för utrikes ärenden och staden Odessas myndigheter. Fylgias befälhavare tackade för det hjärtliga mottagandet. Samma dag besökte den svenska besättningen krigsaerodromen och sovjetfartygen samt gavs en svarsbankett.

Man börjar misstänka varandra. Kommendanten för Leningrads krigshamn avrättad.

Till Tidens Tegn telegraferas från Moskva, att 12 personer avrättats i Leningrad efter att ha blivit dömda till dödsstraff för förskingring av statsegendom. Bland de avrättade befinner sig kommendanten för Leningrads krigshamn jämte dennes assistent.

Till St.-T. meddelas från Moskva den 1 dec.: För närvarande pågår i all hemlighet undersökning rörande pålitligheten bland

alla ledande bolsjeviker. Anledningen är, att till följd av den förestående femtonde partikongressen alla slags intriger bland bolsjevikerna pågå som bäst, i vilka särskilt deras damer ivrigt deltaga. Man börjar misstänka varandra.

Engelsmän anhållna för spioneri i Frankrike.

Man tror att de sökt komma över flyghemligheter.

Paris, 8 dec. (F. N. B.) Tre engelsmän ha anhållits för spioneri inom flygväsendet. Enligt tidningarna ha de förklarat sig oskyldiga, men medgivit att de äro fackmän på flygteknikens område. Le Matin meddelar att man antager att de anhållna ej arbetat enbart för Englands räkning. — Havas.

St. Mikael's församlingen i Reval.

4. Adv.

Högmässa m. nattv. kl. 10,30. (Anmälan före gudstjänsten el. fred. den 18. kl. 7 i sacristian).

Årets konfirmander samlas jämte äldre söndagsskoleavdelningen kl. 6,30 i pastorsöbostaden.

Juldagen.

Ottesång kl. 7.

Annandag jul.

Högmässa kl. 10,30. (Tredjedagen ingen gudstjänst)

Vigda: Kontoristen Adolf Klingberg och Liine Rehep.

Död: Ann Selma Hägg. f. Koskinen, den 4. dec. i en ålder av 39 år, 7 mån. 5. dagar.

Trafikaktiebolaget MÄLAREN-HJÄLMAREN

TELEFONER: för passageraretrafiken 56-28, Norr 12-57, för godstrafiken Norr 12-99

Reguljära linjer: Stockholm — Köping — Kungsör — Arboga — Örebro
 Stockholm — Strängnäs — Västerås — Enköping
 Stockholm — Drottningholm — Sigtuna — Skokloster
 Stockholm — Öarna Ekerö, Björko, Adelsö och Svartsjölandet.

ANGÅENDE AVGÅNGSTIDERNA: SE DAGSPRESSEN

Rekommenderar sina förstklassiga färdiga HERRKLÄDER, HERR- & DAMSKRÄDDERI.
 Uniforms- och Sportartiklar för segling, ritt, automobilsport etc. etc.

MILITÄR EKIPERING A.-B. (MEA)
 Hamngatan 3 A STOCKHOLM Norrmalmstorg

MÉRIT

SVENSK TILLVERKNING
 PRISBILLIG, DRIFTSÄKER

BÅT MOTOR

med fotogendrift

Levereras med blåslamps-
 eller magnettändning

AKTIEBOLAGET
FREDR. WAGNER
 STOCKHOLM
 VASAG. 48.

Svedala

Tegelmaskiner,
 Grävmaskiner,
 Stenkrossar,
 Vägbyggnadsmaskiner,
 Betonblandare,
 Torvmaskiner,
 Bränslekrossar för torv, koks
 och kol,
 Pulveriseringsmaskiner,
 Vindsiktar,
 Torktrumlor,
 Brikettpressar,
 Transportapparater,
 Rullager, Rallvagnshjul,
 Skottkärrehjul,
 Kokillgods,
 Stålgjutgods.

Aktiebolaget

Åbjörn Anderson

Post- & Telegrafadr. Rikstelefon:
 SVEDALA, GJUTERIET. 52, 76, 203, 4, 60 & 183.

HANSA

STOCKHOLM

Eget kapital

Kr. 6.000.000

FÖRSÄKRINGSRÖRELSE

Avdelningskontor i REVAL:

S. Karja tän. 9.

Bageriidkarnes Jäst-Aktiebolag
 hållbar och jäskraftig

Pressjäst

är oöverträffad.

Återsförsäljare antagas där vi
 förut icke äro representerade.

Post- och telegrafadress:

Jästängen, STOCKHOLM.

Större och mindre

Skogsparker på rot
 såväl som

sågtimmer

köpes kontant av Säfveåns A. B.
 Göteborg

EGONLINIEN

uppehåller regelbunden trafik Göte-
 borg med alla mellanliggande svenska
 hamnar till

Karlskrona—Danzig—Libau—
 Riga—Reval—Hälsingfors.

K Ö R

OLOF ASKLUNDS

BRÖD.

Det är bäst.

Olof Almér

Tel. 531 Kristianstad Tel. 163
 Välsorterat Fin- o. Grovbageri

Svenska skolans barn-julfest

anordnas på Nygatan 15 (est-
 niska skolan) lördagen d. 19
 december kl. 6 e. m.

Föräldrar, syskon och intres-
 serade äro välkomna.

Svensk sjömanskurs

anordnas av kapten T. Lindström
 på Nuckö eller Wormsö i januari
 — mars om ett tillräckligt antal
 deltagare anmäla sig till den
 10 januari 1926.

Adress: Kapten T. Lindström,
 Metsalossi tän. 6 (bakom "Grafsgård"),
 Hapsal.

Kungörelse.

Härmed förklaras som ogiltiga
 av Wormsö kommunalstyrelse
 utfärdade hästpass № 142 av den
 19 april 1921 samt № 10/12154
 av d. 24 maj 1923.

Wormsö d. 7. dec. 1925.

Kommunalordf: **A. Liljebäck.**
 Sekreterare: **F. Friberg.**

Använd

Extra vetemjålet

„ÖRNEN“

RYLANDER & RUDOLPHS

FABRIKS A.-B.

Henriksdal, Sverige

Tel.-adr. „Rudolfs“, Rt. 440 & 14440

Tillverka telefonkol och dynamoborstar, lämp-
 liga för alla i marknaden förekommande
 apparater och maskiner. — Begär offert!

Vid 22:dra allmänna lantbruksmötet i Gö-
 teborg år 1923 erövrade

Thermaenius Trösverk

hederspris, guldmedalj och fem lista pris.

Nya Herkules Slättermaskiner lista pris

Nya Fortuna Gröpkvarnar lista pris

Salix Radsäningsmaskin lista pris

Generalförsäljare:

KULLBERG & C:o A.-B. Katrineholm

Svenska Sockerfabriks A. B., Malmö.

Bitsocker, förpackat i pa-
 ket om 2 å 2½ kg, fin-
 nes till salu hos alla spe-
 cerihandlare.